

Инструкция за реда, начина и критериите за служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и определяне на отклоненията от постигнатата доходност

**Раздел I
Общи положения**

Чл. 1. С тази инструкция се определят:

1. редът и начинът за служебно разпределение на лицата, неизбрали универсален пенсионен фонд или професионален пенсионен фонд;
2. критериите за служебно разпределение на лицата по подфондове и по професионални пенсионни фондове;
3. отклоненията на постигнатата доходност при управлението на подфондовете в универсалните пенсионни фондове и на професионалните пенсионни фондове от показателите, обявявани от Комисията за финансов надзор.

Чл. 2. Служебно се разпределят лицата, за които е възникнало задължението да се осигуряват в универсален или професионален пенсионен фонд, в случаите, когато не са подали индивидуално заявление за участие по реда и в сроковете, предвидени в чл. 137, ал. 11 и чл. 140, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), включително и когато са подали заявление за участие в повече от един универсален, съответно професионален пенсионен фонд или подаденото заявление е нередовно.

**Раздел II
Ред за извършване на служебно разпределение**

Чл. 3. (1) Служебното разпределение на лицата по чл. 2 се извършва от комисия, създадена към Националната агенция за приходите (НАП). Председател на комисията е представител на НАП, определен със заповед. Комисията се състои от петима членове - двама представители на НАП, един представител на Комисията за финансов надзор и по един представител на две от лицензираните пенсионноосигурителни дружества, предварително определени на случаен принцип чрез ротация за всяко служебно разпределение. Пенсионноосигурителните дружества, които вече са участвали в служебното разпределение, не се включват в ротацията докато всички лицензирани пенсионноосигурителни дружества последователно не вземат участие в служебното разпределение.

(2) Служебното разпределение се извършва четири пъти годишно - в срок до 10 работни дни след първия работен ден на февруари, май, август и ноември.

(3) Резултатите от служебното разпределение се оформят с протоколи, към които се прилагат данните по чл. 6, ал. 1 и ал. 3. В протоколите се вписват и определените пенсионноосигурителни дружества по ал. 1, които следва да излъчат представители за следващото служебно разпределение.

(4) Председателят на комисията изпраща на пенсионноосигурителните дружества информацията по ал. 3, изречение второ, в 7-дневен срок от изготвяне на протокола.

(5) Служебното разпределение се счита за валидно, ако протоколът по ал. 3 е подписан най-малко от трима от присъстващите членове на комисията.

Чл. 4. (1) Преди извършване на служебно разпределение по чл. 3, ал. 2, НАП формира съвкупностите на лицата, подлежащи на служебно разпределение в универсални пенсионни фондове, съгласно възрастта им по чл. 137, ал. 13 от КСО, и отделна съвкупност на лицата, подлежащи на служебно разпределение в професионални пенсионни фондове.

(2) Съвкупностите по ал. 1 се изготвят след:

1. съпоставяне на данните от регистъра в НАП на осигурените лица в универсални пенсионни фондове с данните, представени съгласно чл. 5, ал. 4 от КСО, и навършената възраст на лицата към датата на извършване на служебното разпределение;

2. съпоставяне на данните от регистъра в НАП на осигурените лица в професионални пенсионни фондове с данните, представени съгласно чл. 5, ал. 4 от КСО, за лицата, работещи при условията на първа и втора категория труд.

(3) От съвкупностите по ал. 1 се изключват починалите лица, за които НАП разполага с информация.

(4) От съвкупността на лицата, подлежащи на служебно разпределение в професионален пенсионен фонд, се изключват лицата, упражнили правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

(5) Когато съвкупността на лицата, подлежащи на служебно разпределение в професионалните пенсионни фондове и подфондовете в универсалните пенсионни фондове, е по-малка от броя на регистрираните фондове, съответно подфондовете, се прилага реда по чл. 9, ал. 2.

Раздел III

Начин и критерии за извършване на служебно разпределение

Чл. 5. Служебното разпределение на лицата, неизбрали универсален пенсионен фонд по реда на чл. 2 и в срока по чл. 137, ал. 11 от КСО, в подфондовете с различен инвестиционен профил в регистрираните универсални пенсионни фондове се извършва въз основа на възрастта на осигурените лица по чл. 137, ал. 13 от КСО към деня на разпределението, както следва:

1. в динамичен подфонд – до навършване на 50 години;

2. в балансиран подфонд – от 50 години до три години преди навършване на възрастта на лицето по чл. 68, ал. 1 от КСО;

3. в консервативен подфонд – лице, на което остават три години или по-малко до навършване на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО.

Чл. 6. (1) Лицата по чл. 2 се разпределят служебно в подфондовете в регистрираните универсални пенсионни фондове и в регистрираните професионални пенсионни фондове въз основа на следните критерии:

1. постигната доходност на годишна база при управлението на всеки подфонд в универсален пенсионен фонд и на всеки професионален фонд, отчетена към края на тримесечието, предхождащо служебното разпределение, на база предходния 5-годишен период;

2. размер на начислените от пенсионноосигурителните дружества удръжки по чл. 201, ал. 1, т. 1 от КСО за всеки подфонд в универсален пенсионен фонд, съответно за всеки

професионален пенсионен фонд, за тримесечието, предхождащо служебното разпределение;

3. брой приети индивидуални заявления за участие в универсален или в професионален пенсионен фонд за тримесечието, предхождащо служебното разпределение.

(2) Данните по ал. 1, т. 1 и 2 и ал. 3 се предоставят на НАП от Комисията за финансов надзор. Справка за броя приети индивидуални заявления по ал. 1, т. 3 се изготвя от НАП.

(3) За подфондове в универсален пенсионен фонд и за професионални пенсионни фондове, учредени след 1 януари 2027 г., за които не е изтекъл 5-годишен период от превеждането на първата осигурителна вноска по тяхна сметка, за постигната доходност се приема средната претеглена доходност на подфондовете или фондовете от същия вид, участващи в служебното разпределение по критерия по ал. 1, т. 1 за съответното тримесечие. Средната претеглена доходност по изречение първо се изчислява на годишна база като теглото на всеки подфонд или фонд е стойността на нетните му активи в общата сума на нетните активи на подфондовете или фондовете от същия вид, към работния ден преди последния работен ден на тримесечието, предхождащо служебното разпределение.

Чл. 7. (1) Броят на лицата, подлежащи на служебно разпределение в подфондовете в универсалните или в професионалните пенсионни фондове, се разделя по критерии в зависимост от теглото на всеки критерий.

(2) Теглата на критериите са, както следва:

1. за критерия по чл. 6, ал. 1, т. 1 - 45 на сто;

2. за критерия по чл. 6, ал. 1, т. 2 - 45 на сто;

3. за критерия по чл. 6, ал. 1, т. 3 - 10 на сто.

Чл. 8. (1) Общото число на подлежащите на служебно разпределение лица за всеки подфонд в универсален пенсионен фонд или за всеки професионален пенсионен фонд се определя като сума от числата по съответните критерии.

(2) Числото на служебно разпределените лица за всеки подфонд в универсален пенсионен фонд или за всеки професионален пенсионен фонд по отделните критерии се определя, както следва:

1. правопрпорционално на разликата между постигнатата от подфонда или професионалния пенсионен фонд доходност на годишна база, отчетена към края на тримесечието, предхождащо служебното разпределение на база предходния 5-годишен период, и обявените от Комисията за финансов надзор стойности на показателите на годишна база, намалени със съответните отклонения по ал. 3 и отчетени към края на същото тримесечие, съгласно формулите, посочени в приложение № 1;

2. обратнопропорционално на размера на начислената от пенсионноосигурителното дружество удръжка по чл. 201, ал. 1, т. 1 от КСО за съответния подфонд в универсален пенсионен фонд и за професионален пенсионен фонд за тримесечието, предхождащо служебното разпределение, и по формулите, посочени в приложение № 2;

3. правопрпорционално на броя на приетите индивидуални заявления за участие в универсален пенсионен фонд или в професионален пенсионен фонда за тримесечието, предхождащо служебното разпределение, и по формулите, посочени в приложение № 3.

(3) Отклоненията на постигната доходност по чл. 6, ал. 1, т. 1 от показателя се определят за всеки подфонд в универсален пенсионен фонд и за професионален пенсионен фонд, както следва:

1. за динамичен подфонд в универсален пенсионен фонд – 3 (три) процентни пункта;

2. за балансиран подфонд в универсален пенсионен фонд и за професионален пенсионен фонд – 1,75 (едно цяло и седемдесет и пет) процентни пункта;

3. за консервативен подфонд в универсален подфонд – 1, 25 (едно цяло и двадесет и пет) процентни пункта.

(4) Подфондовете в универсалните пенсионни фондове и професионалните пенсионни фондове, при управлението на които е постигната доходност, която е по-ниска от обявения показател, намален с отклонението по ал. 3 към края на тримесечието, предхождащо служебното разпределение, не участват в служебното разпределение по критерия по чл. 6, ал. 1, т. 1.

(5) Когато нито един подфонд в универсален пенсионен фонд от съответния вид, съответно нито един професионален пенсионен фонд, не участва в служебното разпределение по критерия по чл. 6, ал. 1, т. 1, броят на лицата, подлежащи на разпределение, се разделя по останалите критерии по чл. 6, при следните тегла:

1. за критерия по чл. 6, ал. 1, т. 2 – 90 на сто;

2. за критерия по чл. 6, ал. 1, т. 3 – 10 на сто.

Чл. 9. (1) На принципа на случайния избор от съвкупностите по чл. 4, ал. 1 във всеки от подфондовете в регистрираните универсални пенсионни фондове и във всеки от регистрираните професионални пенсионни фондове се разпределят брой лица, равен на цялата част от общото число по чл. 8, ал. 1 за всеки подфонд или фонд.

(2) След разпределението по ал. 1 останалите неразпределени лица се разпределят от комисията на принципа на случаен избор на подфонд, съответно на професионален пенсионен фонд.

Чл. 10. (1) В 7-дневен срок от датата на служебното разпределение по чл. 3, ал. 2 НАП предоставя на всяко пенсионноосигурително дружество списъци на електронни носители със служебно разпределените лица в управляваните от него подфондове в универсален пенсионен фонд и професионален пенсионен фонд.

(2) Протоколите за служебно разпределение и списъците по ал. 1 се съхраняват в НАП.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази инструкция:

1. „Нередовно заявление“ е заявление, което не отговаря на изискванията, установени в Кодекса за социално осигуряване и подзаконовите актове по неговото прилагане.

2. „Тримесечие“ е всеки период от 1 януари до 31 март - първо тримесечие, от 1 април до 30 юни - второ тримесечие, от 1 юли до 30 септември - трето тримесечие, и от 1 октомври до 31 декември - четвърто тримесечие, на всяка календарна година.

3. „Показател“ е показател за съпоставяне на доходността на всеки подфонд в универсален пенсионен фонд и на професионален пенсионен фонд, който се определя и обявява от Комисията за финансов надзор по реда на наредбата по чл. 137, ал. 14 и чл. 140, ал. 3 от КСО.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. На последното служебно разпределение за 2026 г. комисията по чл. 3, ал. 1 определя на случаен принцип две лицензирани пенсионноосигурителни дружества, чиито представители ще вземат участие в комисията за следващото служебно разпределение. В 7-дневен срок от изготвяне на протокола за извършеното служебно разпределение председателят на комисията писмено уведомява пенсионноосигурителните дружества за определените дружества по изречение първо.

§ 3. Служебното разпределение през 2027 г. се извършва само въз основа на критериите по чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3, съгласно формулите по приложения № 2 и 3, където:

1. числото на служебно разпределените лица съобразно критерия „размер на начислените удръжки $S_{t1} = 0,50.S$ “;

числото на служебно разпределените лица съобразно критерия „брой приети индивидуални заявления за участие във фонд $S_z = 0,50.S$ “.

§ 4. Първото служебно разпределение въз основа на критериите по чл. 6, ал. 1 се извършва в срок до 10 работни дни след първия работен ден на месец февруари 2028 г.

§ 5. При извършване на служебно разпределение в периода от 01.01.2028 г. до 31.12.2031 г., включително, се определят следните отклонения на постигната доходност по чл. 6, ал. 1, т. 1 от показателя, в зависимост от периода, за който са изчислени и обявени:

Период	Допустимо отклонение за динамичен подфонд в универсален пенсионен фонд (в процентни пункта)	Допустимо отклонение за балансиран подфонд в универсален пенсионен фонд и за професионален пенсионен фонд (в процентни пункта)	Допустимо отклонение за консервативен подфонд в универсален подфонд (в процентни пункта)
1 година	12.5	7.5	5
1 година и 1 тримесечие	11.75	7	4.75
1 година и 2 тримесечия	11	6.5	4.5
1 година и 3 тримесечия	10.25	6	4.25
2 години	9.5	5.5	4
2 години и 1 тримесечие	8.75	5	3.75
2 години и 2 тримесечия	8	4.5	3.5
2 години и 3 тримесечия	7.5	4	3.25
3 години	7	3.75	3
3 години и 1 тримесечие	6,5	3.5	2.75

3 години и 2 тримесечия	6	3.25	2.5
3 години и 3 тримесечия	5.5	3	2.25
4 години	5	2.75	2
4 години и 1 тримесечие	4.5	2.5	1.75
4 години и 2 тримесечия	4	2.5	1.63
4 години и 3 тримесечия	3.5	2	1.5

§ 6. Инstrukция № 1 от 21.02.2006 г. за реда и начина за служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване (обн., ДВ, бр. 22 от 2006 г., изм. и доп., бр. 46 от 2009 г.) се отменя.

§ 7. Инstrukцията влиза в сила от 01.01.2027 г., с изключение на § 2, който влиза в сила три дни след обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

§ 8. Инstrukцията се издава на основание чл. 137, ал. 12 и 14 и чл. 140, ал. 4 и 5 от Кодекса за социално осигуряване, във връзка с § 184 и 192, от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 27 от 2026 г.), във връзка с чл. 13, ал. 1, т. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор и чл. 3, ал. 1, т. 17 от Закона за Националната агенция за приходите, и е приета от Комисията за финансов надзор с решение и от управителния съвет на Националната агенция за приходите с решение

Приложение № 1
към чл. 8, ал. 2, т. 1

Определяне на числото на служебно разпределените лица съобразно критерия доходност:

$$S_d = 0,45.S,$$

където:

S_d е числото на лицата, подлежащи на служебно разпределение по критерия доходност в подфондове от съответния вид на универсални пенсионни фондове, съответно в професионални пенсионни фондове;

S - броят лица, подлежащи на служебно разпределение в съответните подфондове на универсалните пенсионни фондове, съответно в професионални пенсионни фондове;

$$K_d^i = \frac{d_i - d_{min}}{\sum_{i=1}^n (d_i - d_{min})},$$

където:

K_d^i е коефициент на доходност на i -тия подфонд в универсален пенсионен фонд или професионален пенсионен фонд; d_i - постигната доходност на годишна база на i -тия подфонд/фонд, отчетена към края на тримесечието, предхождащо служебното разпределение, на база предходния 5-годишен период, където $d_i > d_{min}$;

d_{min} - обявеният от Комисията за финансов надзор показател, намален с отклонението по чл. 8, ал. 4 за съответния подфонд или професионален пенсионен фонд;

n - броят на подфондовете от съответния вид в универсалните пенсионни фондове, съответно на професионалните пенсионни фондове, за които $d_i > d_{\min}$;

$$S_d^i = S_d \cdot K_d^i,$$

където:

S_d^i е числото на лицата, подлежащи на служебно разпределение по критерия доходност във подфонд/фонд i ;

K_d^i - коефициент на доходност на i -тия подфонд в универсален пенсионен фонд или професионален пенсионен фонд.

Приложение № 2
към чл. 8, ал. 2, т. 2

Определяне на числото на служебно разпределените лица съобразно критерия размер на начислените удръжки:

$$S_{t1} = 0,45 \cdot S,$$

където:

S_{t1} е числото на лицата, подлежащи на служебно разпределение по критерия размер на удръжката от всяка вноски;

S - броят лица, подлежащи на служебно разпределение в съответните подфондове на универсалните пенсионни фондове, съответно в професионални пенсионни фондове;

$$K_{t1}^i = \frac{\frac{T_{t1}^{\min}}{T_{t1}^j}}{\sum_{i=1}^n \frac{T_{t1}^{\min}}{T_{t1}^j}},$$

където:

K_{t1}^i е коефициентът на удръжката от всяка вноски на подфонд/фонд i ;

T_{t1}^i - коефициентът на начислени удръжка от всяка вноски във подфонд/фонд i за тримесечен период;

T_{t1}^{\min} - минималният размер на коефициентите на начислени удръжки от всяка вноски за тримесечен период за подфонд в универсален, съответно за професионален пенсионен фонд;

n - броят на подфондовете от съответния вид в универсалните пенсионни фондове, съответно на професионалните пенсионни фондове;

коефициентите T_{t1}^i се получават, като се раздели сумата на начислените такси от всяка вноски на сумата на всички преведени вноски в подфонд/фонд i за тримесечния период;

$$S_{t1}^i = S_{t1} \cdot K_{t1}^i,$$

където:

S_{t1}^i е числото на лицата, подлежащи на служебно разпределение по критерия размер на таксата от всяка вноски в подфонд/фонд i ;

K_{11}^i - коефициентът на такса от всяка вноска на подфонд/фонд i .

Приложение № 3
към чл. 8, ал. 2, т. 3

Определяне на числото на служебно разпределените лица съобразно критерия брой приети индивидуални заявления за участие във фонд:

$$S_z = 0,10 \cdot S,$$

където:

S_z е числото на лицата, подлежащи на служебно разпределение в подфонд в универсален пенсионен фонд, съответно в професионален пенсионен фонд по критерия приети индивидуални заявления за участие във фонда;

S - броят лица, подлежащи на служебно разпределение в подфонд в универсален пенсионен фонд, съответно в професионален пенсионен фонд;

$$K_z^i = \frac{Z_i}{\sum_{i=1}^n Z_i},$$

където:

K_z^i е коефициентът на приети индивидуални заявления за участие в i -тия фонд (универсален или професионален пенсионен фонд);

Z_i - броят приети индивидуални заявления за участие във фонд i за тримесечие;

n - броят на универсалните, съответно професионалните пенсионни фондове;

$$S_z^i = S_z \cdot K_z^i,$$

където:

S_z^i е числото на лицата, подлежащи на служебно разпределение в подфонд/фонд i по критерия приети индивидуални заявления за участие;

K_z^i - коефициентът на приети индивидуални заявления за участие в i -тия фонд (универсален или професионален пенсионен фонд).